

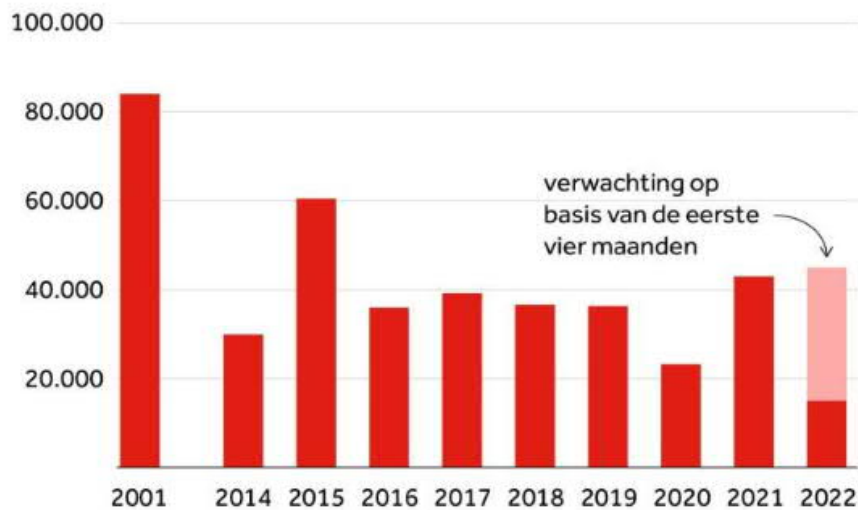
De taak van de Rijksoverheid

Mijn geboortedorp Albergen is landelijk nieuws. Het heeft een primeur, waarbij het kabinet powerplay uitvoert door democratische processen opzij te schuiven en het niet langer werkt volgens procedures van onze rechtstaat. Op de website van de Rijksoverheid staat de taak van onze rijksoverheid beschreven: *“De Rijksoverheid maakt beleid, vaardigt wetten uit en ziet toe op naleving”*¹. Dan is de vraag: welk beleid heeft men gemaakt en welke bijbehorende wetten zijn opgesteld? Ons overheidsbestel is zo ingericht dat de regionale overheden zoals provincies en gemeentes, net als bedrijven en wij als burgers, zich dienen te houden aan gemaakte wetten en regelgeving door de rijksoverheid.

De aanleiding is de asielinstroom die hoger is dan de asielopvangcapaciteit. De instroombeperking van asielzoekers, die de VVD in haar programma beloofde, kan volgens VVD-er Van der Burg niet worden waar gemaakt. We hebben als Nederland zijnde immers internationale overeenkomsten getekend. Dit jaar het jaar nadert mogelijk het piekjaar 2015 qua asielzoekersinstroom naar Nederland: In de eerste helft van 22 zijn er zo'n 20.000 mensen aangemeld om in Nederland asiel aan te vragen². Elke maand komen er daar zo'n 3 tot 4 duizend asielzoekers bij². Naar schatting worden dit er zo'n 45.000.

Instroom asielzoekers in Nederland

Totaal aantal asielaanvragen

bron: COA

NOS

Dit wordt ons ook getoond op de publieke omroep middels beelden van mensen die buiten slapen in Ter Apel, wat werkelijk mensonterend is. Dat moet te voorkomen zijn. Alleen dan ga je bij je zelf ook denken: wat is eigenlijk het beleid en de visie van onze rijksoverheid? Ik citeer wat recentelijk werd bepleit, weliswaar door de vorige Staatssecretaris (eveneens VVD), bij gebrek aan ander gecommuniceerd beleid: *“Het is belangrijk dat er een evenredige verdeling is van nieuwe stroom asielzoekers”*³. Ik hoop dat je dit als lezer even onthoudt, want dit beleid blijkt ook te worden geadviseerd vanuit wetenschappelijke hoek.

Meneer Van der Burg stelt dat er dus meer opvangcapaciteit moet komen omdat de VVD en het kabinet de asieliinstroom op geen enkele wijze zou kunnen beïnvloeden. Provincies en gemeentes zijn volgens onze Staatsecretaris voor Justitie en Veiligheid, nu niet snel genoeg geweest met het vrijwillig aanbieden van meer locaties voor asielzoekers.

Aangezien de rijksoverheid verantwoordelijk is voor het maken van beleid en uitvaardigen van wetten, mag men verwachten dat juist hij hiervoor beleid wil maken. Maar nee beleid is er nog steeds niet, en die wetten zijn er dus ook nog niet. Hoe zou men zulk beleid en bijbehorende wetten dan moeten vormgeven? Normaliter wordt door volksvertegenwoordigers juist geluisterd naar wetenschappers en deskundigen om onderbouwd het beleid vorm te geven. Door deze hoogleraar immigratiewetenschappen wordt gepleit voor het evenredig verdelen van asielzoekersplekken ⁴. Exact in lijn met het beleid dat de vorige Staatsecretaris presenteerde ³. Via beleid, en bijbehorende wet, kan de Rijksoverheid dan per gemeente opleggen hoeveel asielzoekers ze moeten kunnen huisvesten. Deze verplichting leggen ze immers ook al op voor het aantal statushouders (asielzoeker met toegekende verblijfsvergunning) dat gemeentes moeten kunnen huisvesten. Dit gebeurt al naar rato van inwonersaantallen en is voor iedereen inzichtelijk op de website van de rijksoverheid ⁵. Dat zou simpel en helder beleid zijn, iedereen weet waar het aan toe is en alles is evenredig verdeeld, dus ook eerlijk qua draagvlak en draagkracht. Daarna moeten gemeentes er zelf maar een invulling aan geven. Wow, simpel en helder overheidsbeleid!

Als gemeenten daar niet tijdig aan voldoen, dan zou men als rijksoverheid in geval van nood de lokale gemeenten kunnen overrulen. Men dwingt dan op niet-democratische manier snel het gewenste resultaat af. Lange termijn doelen worden snel afgedwongen, zie het als een extreme vorm van handhaving. In zo'n geval heiligt het lange termijn doel de middelen. Daarbij: als het aantal verplichte opvangplekken concreet wordt gecommuniceerd is er geen vrijwilligheid meer nodig vanuit gemeenten, en is men dus niet afhankelijk van wel al dan niet vrijwillig aangeboden plekken. Plus opnieuw: het sluit aan bij bestaand beleid en wetenschappelijk advies. En het sluit aan bij het naar rato verdelen van statushouders, waardoor integratie in de samenleving al begint vanaf het moment van opvang. ^{3,4}

De oplossing van dit kabinet (of in ieder geval meneer Van der Burg ⁶) blijkt anders: ad-hoc en in het geheim wat willekeurige locaties uitkiezen en daar in stilte miljoenenpanden opkopen en middels een crisiswet de bestemming definitief veranderen. Immers: er is haast ontstaan. Daarbij geen rekening houdend met enige evenredigheid en toegepast met opportunistische willekeur ⁷. In een ruim 3 duizend inwoners tellend dorpje moeten van onze Staatsecretaris opeens structureel 300 asielzoekers kunnen worden ondergebracht. Ja die verhouding lees je goed: bijna 10%. Het enige hotel in het dorpje biedt nu een veilige plek voor zo'n 72 personen.

Hebben wij als Nederland dan zo'n 1,75 miljoen asielzoekers (10%)? Nee dat niet.

Laten we de feiten er eens bij pakken en conform evenredigheid een grofstoffelijke calculatie uitvoeren:

17.500.000 inwoners in NL ⁸

45.000 asielzoekers ² (schatting 2022, hoogste aantal sinds 2015)

3.500 inwoners in Albergen (en 21.500 inwoners in de totale gemeente Tubbergen) ²

= $(45.000/17.500.000 \times 3.500 =)$ 9 asielzoekers op te vangen in Albergen

= $(45.000/17.500.000 \times 21.500 =)$ 54 asielzoekers op te vangen in de gemeente Tubbergen

De gemeente Tubbergen wordt nu weggezet als 'weigergemeente' ondanks dat het momenteel al opvangt, zij het dat dit (Oekrainers en) statushouders zijn die wachten op een toegewezen woning. Deze tellen dus niet mee. Zodoende zal de gemeente zich moeten realiseren dat er ook zo'n 50 asielzoekers ergens moeten kunnen worden opgevangen.

Doe deze simplistische rekensom nu even voor je eigen woonplaats of woongemeente. En vraag je dan af hoeveel asielzoekers er momenteel structureel worden opgevangen bij jou in de stad (of in het dorp). Exclusief Oekrainers en statushouders.

De grote gemeenten presenteren deze informatie zelf op hun website oordeel zelf. De door meneer Van der Burg geprezen gemeenten ¹⁴ komen niet in de buurt van deze 10%. En daarbij zijn uiteraard tijdelijke locaties voor enkel Oekraïense opvang niet meegeteld, idem voor statushouders. Dit vindt namelijk ook plaats in de gemeente Tubbergen, maar wordt buiten beschouwing gelaten door meneer Van der Burg.

Amsterdam: 900.000 inwoners – 1.500/2.000 asiel plekken (0,2%) ¹⁰ (500 tijdelijk tot 2023)

Den Haag: 500.000 inwoners – 0/400 asiel plekken (0,1%) ¹¹ (400 tijdelijk tot eind 2022)

Utrecht: 360.000 inwoners – 920/1220 asiel plekken (0,2%) ¹² (300 tijdelijk tot 2025)

Gooi en Vechtstreek: 250.000 inwoners – 0 asiel plekken (0,0%) ¹³ (alleen opvang Oekrainers)

Albergen: 3.500 inwoners – 300 asiel plekken ¹⁴

Eerste constatering: dit strookt niet met de woorden van meneer Van der Burg. *De staatssecretaris weersprak de kritiek dat asielzoekers vooral in dorpen buiten de Randstad worden geplaatst: "De provincie Utrecht en de gemeente Utrecht vangen zo ongeveer de meeste asielzoekers op, ook de andere grote steden doen heel veel."* ¹⁵ Mijn constatering is dat deze zogenoemde "heel veel" in absolute termen misschien uit te leggen valt als "meer". Al is dat duidelijk niet het geval voor de gemeenten Den Haag en het Gooi en Vechtstreek. In relatieve termen is het natuurlijk grote onzin. Ook bleek de overheid al sinds april niet meer in gesprek te zijn geweest met de gemeente Tubbergen, in tegenstelling tot wat door de minister wordt beweerd. Door dit soort onwaarheden in de media te presenteren lijkt hij een doordachte mediastrategie te kiezen om de publieke opinie te sturen en zijn eigen optreden goed te praten (of werd hij simpelweg foutief ingelicht, zoals de burgemeester van Tubbergen het netjes verwoordde).

Nogmaals, doe de simpele rekensom eens voor jouw eigen woonplaats of -gemeente, voordat je in de automatisch reflex schiet en direct afgeeft op mij en/of de lokale bewoners die nu op televisie zijn geweest. Zij maken zich namelijk oprecht zorgen en die zorgen worden niet weggenomen maar voornamelijk gebagatelliseerd. En natuurlijk kiest de media de meest uitgesproken personen uit om in beeld te brengen (sensatie = kijkcijfers). Verder is in dit artikel ³ al eerder helder in beeld gebracht dat van evenredigheid van verdeling van asielzoekers per 2019 al geen sprake was. De randstad neemt namelijk in verhouding veel te weinig asielzoekers op. Qua integratie is dit niet logisch omdat statushouders daarna wel evenredig naar aantal inwoners over alle gemeenten verdeeld moeten worden, dat is immers vastgelegd in beleid en wetten (opgesteld door de rijksoverheid). ⁴

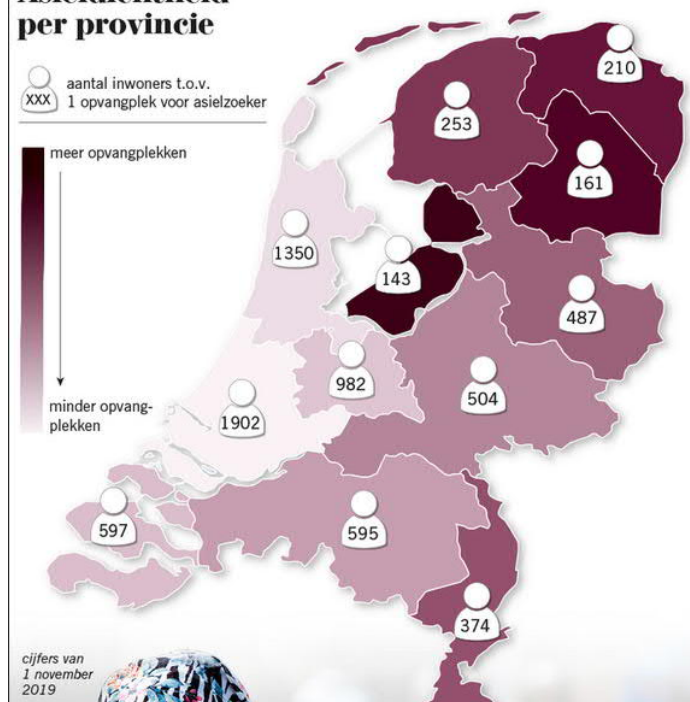
Je kunt het overigens ook zelf opzoeken wat structurele opvanglocaties zijn op de website van het COA ¹⁶, en denk u dan ook even de blauwe (slechts voor korte tijd opgetuigde) opvanglocaties weg. En besef daarbij dat bijna de helft van Nederland in de randstad woont. Daarom zijn ook basisvoorzieningen als ziekenhuizen, huisartsen, basisscholen, thuiszorg en ov-verbindingen deels verdwenen uit landelijke regio's, ook in kerkdorpjes van de gemeente Tubbergen.

Asiëldichtheid per provincie

XXX aantal inwoners t.o.v.
1 opvangplek voor asielzoeker

meer opvangplekken

minder opvangplekken

De 3 gele stippen nabij Albergen (blauw pijl) zijn het AZC in Almelo (op 7 km afstand), AZC in Azelo welke na jaren overlast gesloten zou worden (op 11 km afstand), en het AZC in Hengelo (op 17 km afstand). Ter illustratie: die afstand is vergelijkbaar met de afstand tussen Amsterdam-Noord en Amsterdam-Zuid.

Even terug naar de cijfers. Stel dat er wel een helder beleid zou bestaan, zoals er ook voor statushouders al bestaat. Stel dat de overheid eist dat er 54 opvangplekken moeten zijn en legt dit op aan de gemeente Tubbergen. Prima en helder! Op deze locatie was toch ook plek voor maximaal 72 mensen in het Hotel 't Elshuys? Ja daar lijkt het op, en als de gemeente Tubbergen dat de beste locatie vindt moet men dat kunnen uitleggen en verantwoorden aan haar eigen bewoners. En anders moet zij deze zien te verdelen over een of meerdere geschiktere locatie(s) in haar dorpjes. Zo werkt onze democratisch rechtstaat nu eenmaal. En ik citeer nogmaals: *“die dient belangen (baten en lasten) evenwichtig af”*.¹

Iedereen buiten de landelijke regio's haalt nu zijn of haar schouders op, of roept direct dat er toch wat moet gebeuren. En ja er moet ook wat gebeuren. En ik hoop dat je in staat bent in te beelden hoe jij zou reageren wanneer dit plotseling zou gebeuren bij jou om de hoek. Besef daarbij ook dat dit kabinet een precedent schept en nu ons democratisch stelsel willens en wetens opzij schuift. En wat het in mijn optiek gevaarlijk maakt, is dat de minister dat inzet voor ad-hoc oplossingen en niet zozeer voor helder lange-termijn beleid. Want zelfs met veel goede bedoelingen kun je dit niet zien als de functie van de rijksoverheid (“beleid maken en wetten uitvaardigen”). Je zou zelfs kunnen stellen dat wanneer door gebrek aan beleid door de rijksoverheid een crisis ontstaat, daarna diezelfde rijksoverheid (die dus het beleid had moet maken) dictatoriaal kan ingrijpen. En daarbij dus oneigenlijke macht kan uitoefenen op een willekeurige wijze, zonder enige redelijkheidstoets.

Nu meneer Van der Burg al heeft aangekondigd dat hij deze oneigenlijke macht nog vaker gaat uitoefenen is de vraag: wat is de volgende willekeurige gemeente waar vastgoed (met een andere bestemming) voor miljoenen belastinggeld stiekem wordt opgekocht en waar de lokale bevolking met tegenzin wordt overspoeld met 10% extra inwoners? Waarschijnlijk niet in Den Haag, want de VVD dwarsboomde zelf eerder al een asielzoekersopvang nabij een van de ministers zelf⁵. Not in my backyard? Erger is nog dat deze ad-hoc oplossingen niet passen in een lange-termijn beleid, omdat beleid simpelweg ontbreekt. Een lange-termijn beleid dat overigens ook ontbreekt op veel andere belangrijke onderwerpen. Dit is enkel een noodgreep om deze (indirect) zelf gecreëerde crisissituatie even snel het hoofd te kunnen bieden. En gezien de vele crisissen die ons land nu telt, baart me dit oprecht zorgen.

Want als je een stap verder denkt: waar moeten deze toekomstig statushouders naar toe doorstromen als zij statushouder worden? In ieder geval niet binnen de gemeente Tubbergen, want er wordt in Nederland naar rato van inwonersaantallen statushouders verdeeld over gemeenten⁴. Het grootste argument dat de lasten van asielopvang niet evenredig worden verdeeld, is een economisch belang. De grond is goedkoper, en het is vanuit kostenoverweging voordeliger om één groot AZC op te richten dan meerdere kleine locaties. En als dat de voornaamste overweegreden is, moet men zich afvragen welk doel wordt nagestreefd. Een eerlijke verdeling van lasten over haar burgers? Of een financiële besparing voor de gemiddelde burger ten laste van een selecte groep burgers?

Dit kabinet begon met het voornaamste doel: het vertrouwen in de politiek terugwinnen. Als men denkt het vertrouwen in de politiek te herstellen door dictatoriaal beslissingen door te drukken, dan zou ik ze aanraden dat op z'n minst te laten aansluiten bij een eerlijk en betrouwbaar geformuleerd (lange-termijn) beleid. In bijzondere gevallen zou dictatoriaal ingrijpen misschien nog worden geaccepteerd wanneer dit dient om de ongelijkheden in dit land te verminderen. Onze minister en onze regering lijken momenteel echter geen beleid te hebben, en dat is het meest zorgelijke. Het democratisch stelsel opzij zetten en niet luisteren naar de zorgen van burgers is namelijk voedingsbodem voor verdere polarisatie. Er lijkt bij velen namelijk geen begrip te zijn voor zorgen van de lokale bevolking en tegelijkertijd wordt er ook geen werkelijke solidariteit nagestreefd door lasten (zoals bijvoorbeeld de asielopvang) en baten (publieke voorzieningen) beiden evenredig te verdelen. Misschien dat dit komt omdat de meerderheid van onze tweede kamer zelf woonachtig is in de randstad. Van den Burg was dapper geweest en zou leiderschap tonen, noem het nieuwe bestuurscultuur, wanneer hij deze dictatoriale stap had durven zetten in de gemeente Den Haag of de gemeente Het Gooi en Vechtstreek. Dit zou hij ook kunnen verantwoorden en toelichten omdat het ook aansluit bij advies vanuit de wetenschap. Ook zal zijn optreden dan ongelijkheid in dit land kunnen verminderen. Maar helaas kiest hij voor de kwetsbare randgemeenten, met de minste inwoners en dus de minste weerstand. Zodoende zullen de verschillen juist groter worden en het onderlinge onbegrip tussen randstad en landelijke regio's groeien. Hoe graag ik dat ook anders zou zien, want ik heb altijd geloofd in een sociaaldemocratie.

En meneer van der Burg, wilt u nu alstublieft aan het werk gaan en eerlijk en doordacht beleid maken? Daar bent u voor aangesteld en dat is immers ook de taak van de rijksoverheid.

- 1 - <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/rijksoverheid/taken-van-de-rijksoverheid#:~:text=De%20Rijksoverheid%20maakt%20beleid%2C%20vaardigt,voert%20het%20deze%20plannen%20uit>
 - 2 - <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-asiel-migratie-en-integratie/hoeveel-asielzoekers-komen-naar-nederland#:~:text=In%20juni%202022%20kwamen%202,34%20860%20asielzoekers%20en%20nareizigers>
 - 3 - <https://www.trouw.nl/binnenland/gedwongen-asielopvang-leidt-tot-willekeur-en-weerstand-bd407692/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>
 - 4 - <https://www.ad.nl/groningen/staatssecretaris-bepleit-evenwichtige-verdeling-van-nieuwe-stroom-asielzoekers-br-ae9512f1/>
 - 5 - <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/huisvesting-asielzoekers-met-verblijfsvergunning#:~:text=De%20Rijksoverheid%20bepaalt%20elk%20half,er%20in%20een%20gemeente%20wonen>
 - 6 - [Lokale VVD'ers zeer kritisch over asielbeleid kabinet: kies voor asielstop \(nos.nl\)](#)
 - 7 - <https://www.ad.nl/buitenland/vvd-weert-opvang-bij-woning-premier-rutte-af947c16/>
 - 8 - [Nederland in cijfers en grafieken \(update 2022!\) | AlleCijfers.nl](#)
 - 9 - [Woonplaats Albergen in cijfers en grafieken \(update 2022!\) | AlleCijfers.nl](#)
 - 10 - [Asielzoekerscentra in Amsterdam - Gemeente Amsterdam](#)
 - 11 - [Den Haag - Gemeente Den Haag vangt tijdelijk 400 vluchtelingen op](#)
 - 12 - [Vluchtelingen en asiel | Gemeente Utrecht](#)
 - 13 - [Geen geschikte locaties voor opvang asielzoekers in 't Gooi | Het Gooi | AD.nl](#)
 - 14 - [Kabinet passeert voor het eerst gemeente: vergunning voor azc in hotel \(nos.nl\)](#)
 - 15 - [Staatssecretaris en gemeente lijnrecht tegenover elkaar over gedwongen asielopvang \(nos.nl\)](#)
 - 16 - <https://www.coa.nl/nl/in-de-buurt>
- Overige: <https://nos.nl/collectie/13898/artikel/2431939-waar-gaat-het-mis-de-asielcrisis-in-vijf-grafieken>